

ŚWIAT BEZ WIKIPEDII?

Na jedną dobę anglojęzyczna wersja Wikipedii zniknęła z Internetu. Pierwszy strajk w sieci zdarzył się 18 stycznia 2012 roku i okazał się szczególnie bolesny dla Amerykanów, którzy są najliczniejszą grupą użytkowników. Protestowano w ten sposób przeciw antypirackim ustawom forsowanym przez Hollywood w amerykańskim Kongresie, a zagrażającym – jak twierdzili organizatorzy strajku – wolnemu i otwartemu Internetowi.

Dla 25 mln internautów był to szok, wielu z nich było wściekłych, nie byli w stanie dokończyć referatów czy przygotować się do pracy.

Czy Polacy są w stanie wyobrazić sobie świat bez Wikipedii? W naszym kraju co miesiąc korzysta z tego medium ponad 10 mln użytkowników. Młodym Polakom pewnie trudno byłoby żyć bez Wikipedii. Seniorom – już nie, większość z nich to tradycjonałści, w domu na półce stoi encyklopedia, a w pobliżu domu działa osiedlowa biblioteka.

Pozwólcie jednak Państwo, że zachęcimy Was do dołączenia do grona użytkowników i twórców Wikipedii. Wasze doświadczenie i wolny czas, którego macie już więcej niż Wasze uczące się wnuki czy czynne zawodowo dzieci, mogą przysłużyć się dobrej sprawie. Możecie się stać współtwórcami tej wielkiej księgi wiedzy, jaką jest Wikipedia. To okazja, żeby podzielić się swoją wiedzą z innymi użytkownikami sieci, ze swoimi wnukami, znajomymi, z ludźmi na całym świecie. Możecie pisać o tym, co Wam znane i drogie – o ruinach zamku nieopodal miasta, starym budynku, gdzie mieszkał znany pisarz czy tajemnicy odbudowy ratusza.

Stań się współtwórcą największej na świecie encyklopedii!

Nas ten projekt inspiruje. Wikipedia to więcej niż encyklopedia.

To raczej próba zebrania całości wiedzy o świecie.

Bartłomiej Kaczorowski, redaktor naczelny Encyklopedii PWN

DLACZEGO WIKIPEDIA JEST WYJĄTKOWA?¹

Wikipedia jest największą w dziejach encyklopedią. W rolę edytorów wcielają się ludzie z całego świata. Wikipedia zawiera ponad 27 milionów artykułów w ponad 287 językach, w tym ponad milion w języku polskim². Tak jak Internet uważa się za epokowe osiągnięcie cywilizacyjne, tak Wikipedia ma szansę się stać dostępnym dla każdego zbiorem ludzkiej wiedzy.

Każdy po wejściu na stronę natychmiast może ją zmienić. Nie potrzebuje żadnych uprawnień, jeśli chce, może pozostać anonimowy, nie potrzebuje żadnego nowego oprogramowania – wystarczy przeglądarka, nawet tekstowa. Każdy jest autorem, edytorem, recenzentem, komentatorem i odbiorcą tekstów zawartych w Wikipedii. Nikt nie może rościć sobie praw do tekstu – jest on własnością powszechną. Każdy autor musi więc zgodzić się na to, że jego tekst może w dobrej wierze zostać zmieniony przez innego użytkownika, ale ma również niepodważalne prawo zmieniać teksty wpisane przez innych. W Wikipedii nie ma ograniczeń co do liczby osób pracujących nad tekstem, może być ich sto lub tysięcy.

Niewątpliwym atutem Wikipedii jest jej aktualność. Można uaktualniać w niej zapisy lub tworzyć nowe hasła nawet w kilka minut od momentu zdarzenia, np. przyznania poecie Nagrody Nobla czy dziejowym odkryciu naukowym.

¹Patrz: Wikipedia, Dlaczego Wikipedia jest wyjątkowa, adres: [//pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Dlaczego_Wikipedia_jest_wyj%C4%85tkowa&oldid=37455638](http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Dlaczego_Wikipedia_jest_wyj%C4%85tkowa&oldid=37455638), [dostęp: 2013-12-23 07:40Z].

² Stan z grudnia 2013 roku.

To świat, w którym nikt nie patrzy na wiek ani na akademickie dyplomy.

Liczy się tylko wiedza, ona jest podstawą miejsca

w hierarchii sieciowej wspólnoty.

(Edwin Bendyk, publicysta, polityka.pl)

JAK ZACZAĆ?

Założenie konta to pierwszy krok na drodze do współtworzenia Wikipedii. Po założeniu konta otrzymujesz swoją stronę użytkownika, gdzie możesz napisać kilka słów o sobie.

Od tego momentu wykonane przez Ciebie edycje artykułów podpisane będą Twoim nickiem (pseudonimem internetowym, który sam sobie wybierasz). **Stałeś się współtwórcą Wikipedii!**

Wikipedię można edytować bez zakładania konta, jednak takie edycje są traktowane przez społeczność Wikipedii z dużą dozą ostrożności.

Jak założyć konto?

1. Wejdź na stronę: pl.wikipedia.org
2. W górnym prawym rogu strony kliknij ZAŁÓŻ NOWE KONTO
3. Wybierz swoją nazwę użytkownika, może być to Twoje prawdziwe imię i nazwisko lub nick internetowy, czyli wirtualne imię
4. Wybierz hasło (pamiętaj o zasadach tworzenia bezpiecznego hasła, stosuj duże i małe litery)
5. Kliknij UTWÓRZ KONTO
6. Po tym jak założyłeś własne konto, przy każdym kolejnym logowaniu klikasz w górnym prawym rogu strony głównej ZALOGUJ SIĘ.

Strona projektu [Dyskusja](#) [Czytaj](#) [Tekst źródłowy](#) [Historia i autorzy](#)

Witaj w Wikipedii
wolnej encyklopedii, którą każdy może redagować.
Obecnie mamy **1 017 078** haseł, w tym **2467** wyróżnionych.
Poznaj nasze zasady • Testuj wiki!

Nauki ścisłe i przyrodnicze • Nauki społeczne i humanistyczne •
Technika • Geografia • Historia • Kultura • Społeczeństwo • Sport •
Religie • Polska
Więcej portali • Indeks haseł • Przegląd kategorii

Podaj szukane hasło, pojęcie lub nazwę artykułu

Czy wiesz...
Z nowych artykułów w Wikipedii:
...kim z zawodu jest **pierwsza dama Azerbejdżanu**? *(na fotografi)*
...**który malarz** *(na portrecie)* powiedział, że naśladowanie cudzego stylu to jak dojadanie po kimś zupy?
...jakie wspomnienia napisał cichociemny mjr **Benon Łastowski**?
...który **wotyński pałac** wybudowano na miejscu zamku Fryderyka Prońskiego?
...jak nazywała się polska wykonawczyni utworu „**Mimi z Trynidad**” – odpowiednika angielskiej piosenki „Minnie from Trinidad”, śpiewanej przez Judy Garland?
...który **polski botanik** odkrył symbiozę roślin z grzybami?
...na czym polega korelacja **wzrostowa** u roślin?
Zaproponuj artykuł do ekspozycji • Jak napisać nowe hasło?

Wydarzenia

Artykuł na medal
Flower – gra komputerowa wyprodukowana przez Thatgamecompany, zaprojektowana przez Jenovę Chena i Nicholasa Clarka. *Flower* został zapowiedziany w 2007 roku na Tokyo Game Show, a premierę miał w 2009 roku na konsoli PlayStation 3 poprzez PlayStation Network. W zamierzeniu *Flower* miał być duchowym następcą gry komputerowej *Flow*, poprzedniego dzieła Chena i Thatgamecompany. We *Flower* gracz przejmuje kontrolę nad wiatrem, dmuchając w płatek kwiatu przy użyciu kontrolera gry. Lot blisko kwiatów powoduje, że za płatkami gracza „podążają” inne. Zbliżenie się do kwiatów może wywołać w świecie gry efekty uboczne, na przykład nadanie jaskrawych barw przedtem martwym polom lub aktywowanie nieruchomych wiatraków. W grze nie ma żadnych tekstów ani dialogów, co powoduje, że narracja wyrażona jest głównie poprzez formę wizualną oraz sygnały emocjonalne. *Czytaj więcej...*
Inne artykuły na medal • Jak wybieramy najlepsze?

Dobry artykuł
Steel Panthers – komputerowa strategiczna gra turowa osadzona w realiach II wojny światowej, wyprodukowana przez amerykańskie przedsiębiorstwo Strategic Simulations, Inc. oraz wydana przez Mindscape. Jej premiera odbyła się 30 lipca 1995 roku. Jest to pierwszy tytuł z serii strategicznych *Steel Panthers*. *Czytaj więcej...*

Dyskusja | Przechodź, w której możesz rozmawiać z innymi edytorami na temat danego artykułu, jego struktury czy zawartości. Tutaj też możesz prosić o pomoc, jeśli jakiś punkt artykułu stanowi dla Ciebie problem bądź jest niejasny.

Ostatnie zmiany | Tutaj prześledzisz zmiany dokonywane w przeglądanych artykułach.

Zasady edytowania | Z tekstu dowiesz się, jak poprawnie edytować artykuł. To bardzo ważna lektura dla początkujących edytorów!

Pomoc | Tutaj dowiesz się, jak działa Wikipedia.

Historia i autorzy | W tym miejscu poznasz wszystkie osoby, które współtworzyły dany artykuł. Tutaj możesz również przejrzeć wersje archiwalne artykułu. W Wikipedii nigdy nic nie ginie.

PO ZALOGOWANIU SIĘ

Gwiazdka | Pozwala na dodanie artykułu do listy obserwowanych. Listę obserwowanych artykułów znajdziesz pod linkiem OBSERWOWANE.

Brudnopis | Miejsce, w którym możesz stawiać swoje pierwsze kroki edytora. Służy do nauki, ćwiczenia edycji tekstu, tworzenia struktury artykułu. To miejsce tylko dla Ciebie!

Dyskusja | Tutaj mogą się z Tobą skontaktować inni użytkownicy, dyskutować o tworzonych przez Ciebie artykułach i edycjach.

Preferencje | Tutaj zmienisz ustawienia naszego konta w Wikipedii.

Wyloguj | Po kliknięciu opuścisz przestrzeń Wikipedii. Pamiętaj o tym, żeby wylogować się zawsze po skończeniu pracy!

NA POCZĄTEK SPRÓBUJ!

Kliknij **MÓJ BRUDNOPIS** (prawy, górny róg strony), a następnie **EDYTUJ**.

Wpisz dowolny tekst, np. **Król Karol kupił Królowej Karolinie korale koloru koralowego.**

Wypróbuj różne style pisma, wykorzystując opcje na pasku narzędzi: **B** (Grube), *I* (Pochyłe)

Kliknij **ZAAWANSOWANE**, żeby przejrzeć więcej opcji.

Możesz również pobawić się i samodzielnie kodować tekst! Wypróbuj te skróty!

"kursywa"	<i>kursywa</i>
""pogrubienie""	pogrubienie
""""pogrubienie i kursywa""""	<i>pogrubienie i kursywa</i>
tekst<ref>Treść przypisu</ref>	Utworzenie przypisu
{{Przypisy}}	Wygenerowanie listy przypisów
# jeden	1. jeden
# dwa	2. dwa
# trzy	3. trzy
* Jabłka	• Jabłka

* Gruszki	• Gruszki
* Banany	• Banany

Zadanie

1. Wpisz: "Król Karol" kupił "'Królowej'".

2. Wpisz: Król Karol kupił Królowej:

* korale żółte

* korale zielone

* korale fioletowe

Zobacz, co się stanie!

MÓJ PIERWSZY ARTYKUŁ!

Masz pomysł na swój pierwszy artykuł? Wpisz jego tytuł w polu SZUKAJ (prawy górny róg strony) i kliknij klawisz ENTER.

Jeśli poszukane przez Ciebie hasło nie istnieje, zostaniesz przekierowany do strony wyszukiwania. Kliknij na czerwony link z szukanym przez Ciebie hasłem.

Trafiłeś na stronę edycji swojego artykułu. Wpisz przygotowaną treść, w polu zmian wpisz "pierwsza edycja" i kliknij ZAPISZ.

Brawo! Twoje pierwsze hasło powstało!

Pierwsze hasło najlepiej jest stworzyć w brudnopisie! Gdy będzie gotowe, wystarczy je skopiować (Ctrl + c) oraz przekleić (Ctrl + v) i gotowe!

Jeśli nie masz pomysłu na artykuł, możesz zajrzeć na stronę: WIKIPEDIA:PROPOZYCJE TEMATÓW. Tutaj czytelnicy Wikipedii oraz wikipedyści wpisują hasła, których w Wikipedii jeszcze nie ma, a których sami nie mogą napisać³.

³ Patrz: Wikipedia: Propozycje tematów, adres: //pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Propozycje_temat%C3%B3w&oldid=37999041 [dostęp: 2013-12-23 13:07Z].

CO ZROBIĆ, ŻEBY MOJE HASŁO BYŁO DOBRE?⁴

Ten, kto zaczyna tworzyć własne hasła bądź edytuje już istniejące w sieci, musi pamiętać o kilku sprawach.

Wikipedia to encyklopedia | Opisy haseł czynione są na wzór publikowanych w encyklopediach powszechnych, specjalistycznych podręcznikach i almanachach.

Wikipedia prezentuje neutralny punkt widzenia | Artykuły należy pisać w sposób neutralny, bez wartościowania, oceniania i opiniowania. Jeśli wprowadzasz cytaty, musi zostać odniesiony do wiarygodnych źródeł.

Wikipedia to wolny zbiór wiedzy | Zamieszczane w niej teksty są przedmiotem praw autorskich. W Wikipedii można publikować treści zgodne z warunkami wolnych licencji. Włączanie do Wikipedii materiałów objętych ochroną praw autorskich copyright zagraża rozwojowi Wikipedii, dlatego takie materiały są usuwane. W swoim artykule oczywiście możesz cytować fragmenty artykułów, publikacji naukowych, pamiętaj jednak o prawie cytatu. Prawo cytatu w Polsce uregulowane jest art. 29 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych: *Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości.*⁵ Pamiętaj o dokładnym podaniu źródła, z którego cytujesz!

ZAWARTOŚĆ⁶

Wielu wikipedystów uważa, że merytoryczna zawartość jest kluczowym elementem oceny jakości artykułu. Chcąc utrzymać jakość, społeczność edytorów przyjęła następujące cztery zasady:

Weryfikowalność | Autorzy powinni udostępnić źródła publikowanej informacji. Każdy fakt powinien być weryfikowalny w wiarygodnym źródle.

Neutralny punkt widzenia | Artykuł musi być napisany bezstronnie i zawierać wszystkie ważniejsze opublikowane stanowiska i głosy.

Bez autopromocji | Nie ma miejsca w Wikipedii na instrukcje obsługi, katalogi sprzedaży i inny promocyjny materiał.

Bez twórczości własnej | Nie należy publikować swoich prywatnych opinii, pomysłów czy niepublikowanych dotąd wyników badań naukowych.

⁴ Patrz: Wikipedia: Zasady, adres: [//pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Zasady&oldid=37423475](http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Wikipedia:Zasady&oldid=37423475) [dostęp: 2013-12-23 15:51Z].

⁵ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.)

⁶ Patrz: Witamy w Wikipedii, adres: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/pl/7/74/Witamy_2011_print.pdf (Broszura "Witamy w Wikipedii", zrobiona na podstawie http://outreach.wikimedia.org/wiki/File:Welcome2WP_English_082310.pdf).

DBAJ O WYGLĄD SWOJEGO ARTYKUŁU!

Rozdziały, podrozdziały i spis treści | Czytelnikowi łatwiej będzie zapoznać się z treścią Twojego artykułu, jeśli podzielisz go na rozdziały i podrozdziały. Ich tworzenie jest bardzo proste: dwa znaki = na początku i na końcu linii tworzą rozdział, trzy znaki = podrozdział.

Nie musisz się martwić spisem treści, utworzy się automatycznie, jeśli Twój artykuł będzie zawierał więcej niż trzy rozdziały.

Tak będzie wyglądał schemat artykułu składającego się z trzech rozdziałów i dwóch podrozdziałów:

== Rozdział 1 ==

=== Podrozdział 1 ===

=== Podrozdział 2 ===

== Rozdział 2 ==

== Rozdział 3 ==

Źródła | Bardzo ważne jest właściwe opisywanie źródeł, z których korzystasz! Zawsze wskazuj źródła, z których zaczerpnąłeś wiedzę lub cytaty, zarówno publikacje papierowe, jak i linki do artykułów online oraz stron WWW.

Przypis wstawia się bezpośrednio w tekście między znacznikami `<ref>` i `</ref>`.

Na końcu artykułu wystarczy wpisać hasło: `{{Przypisy}}`. Automatycznie stworzy się wówczas pole, gdzie zostaną umieszczone Twoje przypisy.

POMOCY?!

Jeśli masz problemy z edycją haseł czy stworzeniem własnego artykułu, możesz poprosić o pomoc innych wikipedystów.

Wystarczy zajrzeć na stronę `POMOC:PRZEWODNICY` i wybrać swojego przewodnika. Przewodnicy pomagają czytelnikom i nowo zarejestrowanym we wszystkich kwestiach dotyczących Wikipedii: pomagają edytować (pisać i poprawiać hasła), wyjaśniają sprawy techniczne i tłumaczą zasady Wikipedii. Pozostają w partnerskiej więzi z podopiecznym. Pozwalają łagodnie zaaklimatyzować się w wikiświecie⁷.

⁷Patrz: Pomoc: Przewodnicy, adres: [//pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Pomoc:Przewodnicy&oldid=37982848](http://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Pomoc:Przewodnicy&oldid=37982848) [dostęp: 2013-12-23 16:24Z].

Bibliografia

1) *Wikipedia krok po kroku*, adres: http://upload.wikimedia.org/wikimedia/pl/c/c9/Wikipedia_krok_po_kroku_-_ekran.pdf. Publikacja jest adaptacją broszury pt. *Wikipedia-einmaleins*, wydanej przez Wikimedia Deutschland na zasadach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>). Polska wersja jest również objęta tą licencją.

2) *Witamy w Wikipedii*, adres: http://upload.wikimedia.org/wikimedia/pl/7/74/Witamy_2011_print.pdf. Publikacja jest adaptacją broszury pt. *Wikimedia Bookshelf Project*. Polska adaptacja została przygotowana przez Polimerka i poprawiona przez Patrola110, przy wsparciu Przykuty i Magalii. Publikację wydano na zasadach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.pl>).

opracowała: Agnieszka Jarmuż